

عنوان مقاله:

تحلیل شناختی وحدت در حدیقه الحقیقه براساس طرحواره های تصویری (حرکتی و حجمی)

محل انتشار:

نخستین همایش ملی بلاغت و نظریه پردازی ادبی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

فاطمه حکیمیا - دانش آموخته دکتری ادبیات عرفانی، استاد دانشگاه فرهنگیان قزوین

خلاصه مقاله:

استعاره های مفهومی به مثابه ابزاری برای درک و شناخت مفاهیم انتزاعی اند؛ از اینرو، از مهمترین روشها برای بیان تجارب عرفانی محسوب میشوند. موضوع پژوهش پیشرو، تحلیل شناختی وحدت در حدیقه الحقیقه براساس طرحواره های تصویری است و هدف آن نشان دادن سازوکارهای مفهوم سازی تجربه وحدت است که بر مبنای طرحواره حجمی تبیین میشود. روش در این پژوهش، اسنادی و کتابخانه ای است. براین اساس، بعد از تنظیم چارچوب نظری، وحدت و راه های دستیابی به آن از حدیقه الحقیقه استخراج شد. سپس، طرحواره های حرکتی و حجمی آن مورد بررسی قرار گرفت. با بررسی طرحواره های حرکتی، معلوم شد، عارفان قائل به حرکت در هستیاند. انگاره بنیادین سالک به منزله مسافر، کافر به منزله مسافر، مسلمان به منزله مسافر، هستی به منزله مسافر نشان از حرکت کل کاینات به جانب مبدا اصلی دارد. عالم وحدت دایره وار است و حرکت و پیشروی در آن نه به صورت طولی؛ بلکه به صورت اشراقی است و هر سالکی در افق و مدار مخصوص خود شایسته دریافت فیوضات الهی است. طرحواره حجمی حق به منزله ظرف، تجرید به منزله ظرف، نشان از آن دارد، همه موجودات در ظرف حق جای گرفته اند خدا وجود مطلق است و ماسوی الله عدم و هیچند. همچنین، تجرید رساننده سالک به عالم وحدت است؛ زیرا چون ظرفی کثرات و دورنگیها را در خود حل کرده است.

کلمات کلیدی:

سنایی غزنوی، حدیقه الحقیقه، توحید/ وحدت، تجرید، طرحواره های تصویری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1444837>

